

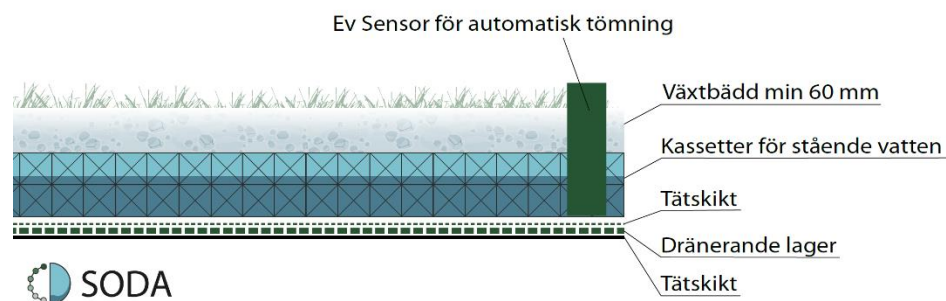

Blågröna tak

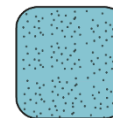
Blågröna tak

Blågröna tak avser vegetationssystem där det finns ett sammanhängande vattenmagasin under hela växtbädden för fördröjning och/eller bevattning. Magasinet kan skapas med plastkassetter eller dräneringsmatta/platta som skapar ett magasin mellan växtbädd och tätskikt som kan fyllas med vatten för temporär fördröjning. Oftast har dessa system även en sorts veckor för kapillär upptransport av vatten för bevattning. Blågröna tak förutsätter att taket har en låg lutning samt en invallning med uppdraget tätskikt runt hela ytan som är avsedd för magasinering. Det magasinerade vattnet töms mellan regnen via ett strypt utlopp genom takbrunnen. En del blågröna tak har fjärrstyrd avvattning som baseras på väderleksprognos.

Figur 1. Typsektion, blågrönt tak. Av: Frida Gissén

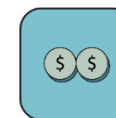
Reningspotential
(lösta ämnen, medelstora
partiklar, grova partiklar)

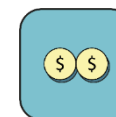
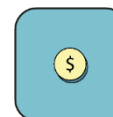
Utjämningspotential
(låg, mellan, hög)

Investeringskostnad
(låg, mellan, hög)

Driftkostnad
(låg, mellan, hög)

Utformning

Två oberoende lager av tätskikt rekommenderas för att garantera ett tätt tak, eftersom många tätskiktsleverantörer inte ger garanti på sina produkter om det förekommer stående vatten. Ett tätskiktssystem i form av en helsvetsad matta eller flytapplicerat tätskikt direkt mot betong, utan isolerande lager, är också att föredra då det hindrar vatten att sprida sig i konstruktionen vid eventuellt läckage. En möjlig utformning är att valla in en avgränsad del av takytan med ett extra tätskikt som avgränsar magasinet. Ett dränerande lager bör i detta fall finnas mellan de dubbla tätskikten för att säkerställa bjälklagets avvattning. Det separata invallade området får inte täcka över brunnar för takavvattning. Denna typ av underliggande uppbyggnad har vanligtvis en bygghöjd på mellan 60 mm och 120 mm, beroende på vilket system man väljer. Till det ska adderas ett substratskikt som behöver vara minst 60 mm tjockt. Systemet är bäst anpassat för biotoptak eller perenner.

Drift och underhåll

Tillgänglighet samt fästen för säkerhetsseklar är viktigt för möjlighet till korrekt utförd drift och underhåll. Tillsyn behövs minst en gång per år för att ta bort vedartat material, löv och skräp i utlopp samt se över och åtgärda eventuell erosion. Vid behov tillförs långsamverkande näring. För blågröna tak är det extra viktigt att se till att brunnar och utlopp inte täpps igen för att säkerställa att de töms mellan regn.

Mervärden

Gröna tak kan bidra med ett flertal ekosystemtjänster. Förutom att fördröja dagvatten, kan de bidra till att motverka försämrade luftkvalitet, reducera buller, öka den biologiska mångfalden, motverka stigande stads temperatur (urbana värmeöar), öka närheten till grönytor samt bidra till kulturella och estetiska kvaliteter. Det kan också minska behovet av komfortkyla/luftkonditionering i varma klimat. Designen och dimensioneringen av det gröna taket påverkar vilka ekosystemtjänster som aktiveras.

Övrig information

Tömningsmekanismen avgör hur snabbt magasinet kan tömmas för att vara tillgängligt för nästa regn. System där enbart vegetationens upptag står för tömningen kan inte garantera ett tomt magasin vid nästa regn.

Ytterligare information

Denna skrift har tagits fram inom projektet SODA, Samverkan för en hållbar hantering av dagvatten på kvartersmark (2021–01603). Arbetet har utförts med stöd från Vinnova.

Kontakt

Anna Pettersson Skog
RISE (Research Institute of Sweden)
anna.pettersson.skog@ri.se

Lukas Farquharson
RISE (Research Institute of Sweden)
lukas.farquharson@ri.se

